

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СЮОЗ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX Ч. 274. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 25. листопада, 1921. VOL. XXIX. No. 274. Jersey City, N. J., Friday, November 25, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ДЕРЖАВИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПРИБЛІШЕННЯ ФЛОТ

ВАШІНГТОН, 22. листопада. — Нинішня праця конференції в справі зменшення флоту обмежилася до ряду конференцій представників різних держав з американськими делегатами. Представники Япуну та Англії говорили з Гюзом в справі поправок до пропозиції американського уряду щодо зменшення флоту всіх держав. Японські делегати предлали обмеження своїх морських сил, щоб довести японський флот до рівня флоту англійської. На основі цього пропозиції, предлаючи японською делегатами, вивалялася дискусія між японськими морськими силами з одного боку та американськими і англійськими з другого.

СПРАВА КИТАЮ.

Конференційний комітет для судінх справ вівшу нині засідання на якому розглядають справу обмеження адміністраційної автономії Китаю, а передовсім справу податкової (митової) свободи Китаю.

На виступі американського делегата Андервуда установлено особливий субкомітет, котрий має зібрати усі факти про митові обмеження Китаю, розібрати їх і предлажити відповідні пропозиції повному комітету. Після цього засідання комітету відложено до серена.

Між рішучим обмеженням митової (отже податкової) свободи китайської республіки є умова Китаю, зобов'язана ще в 1842 році, на основі котрої Китай не сміє побирати від заграничних товариш мита, більшого від 5 процентів вартості спроданного товару. Тепер Китай старіється, щоб держави несли сю умову і тим самим признали йому право поставити таку мита, як він сам захоче, як се роблять другі держави. Китайці розуміють добре, що власне в здобутті таких признань зі сторони держав може лежати їх побіда, а не в одержанні загальних заяв, які вони дістали на вчерашньому засіданні конференції.

АПІАНИ ВИРКАЄСА МАНДЖУРІ.

ВАШІНГТОН, 22. листопада. — Коли на конференції прийшло до дискусії над виступом американського делегата Рута, котре формувало охорону самостійності і ненарушності китайської республіки, делегати держав поставили до Япуну вранше питання, чи Япан уживає Манджурію частиною японської держави. Японський делегат відповів, що ні. Се виділяло велике вдоволення серед делегатів держав, які сподівались, що Япан буде остаточно, що Манджурія має належати до нього. Мимо цього тепер сподіваються, що Япан буде добиватися, щоб други держави на основі права „отвертих дверей“ признали Япуну всі торговельні і други економічні здобутки, досягнені ним досі в Манджурії.

СЕНАТ ЙДЕ НА ВАКАЦІ.

ВАШІНГТОН, 22. листопада. — Сенат Злучених Держав ухвалив нині голосувати завтра о п'ятій годині сподуна над податковим законопроектом, а о п'ятій п'яти на вакації аж до 5. грудня.

ЗАКОН ПРО ЛИБО НАХОДИТЬСЯ В РУКАХ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШІНГТОН, 22. листопада. — Законопроект проти уживання лива як ліквідація, котрий уже перешов ухвалив обох палат американського конгресу, уже прийшов до президента Гардинга до підпису, і сей його зараз відослав до департаменту скарбу до оцінки.

ПРОБІ З РОЗБИРАННЯМ КОРАБЛІВ.

ВАШІНГТОН, 22. листопада. — Супроти того, що відбуваючися тепер у Вашингтоні конференція для зменшення зброєних сил, правдоподібно ухвалити розібрати цілий ряд воєнних кораблів американського уряду задовольнити досвід з розбиранням кораблів, шоб в той спосіб переконатися при помочі досведу, яку вартість може представляти розбирання кораблів. В тій цілі вже в найбільших днях має бути вивіданий Корабельною Радою приказ розібрати п'ять державних кораблів. Розбирання має бути віддане контракторам з тим, що контрактори мають зобов'язатися записувати докладно, кілька коштівати не розбирання, а кілька вони поберуть з продажу дерева, машинерії, жезла.

СТРАКК МАЙНЕРІВ В КОЛОРАДО ПОШИРАЄТЬСЯ.

ВОЛСЕНБЕРГ, Колорадо, 22. листопада. — Компанія Колорадо Фелд енд Авері Ко. замкнула нині знов кілька майн в графстві Гуерреро, котрих майнери виїхали на страйк „зі симпатією“. Коли минулої суботи робітники цих компаній не прийшли до роботи, компанія ждала три дні, а по трох днях замкнула копаляно.

МЕЙОР НЮ ЙОРКУ ЗАБОРОНЯЄ ПОЛІЦІЇ ЗНЕВАЖАТИ СТРАККАРІВ.

НЮ ЙОРК, 22. листопада. — У мейора міста Ню Йорку Гайлена заявляла учора депутатам страйкуючих молочарських вівднів і предлажала йому ряд фактів змушання поліції над страйкарями. Мейор заявив, що він вважав приказ, що кожний поїсмен, зневажачий юніонію молочарів, страйкує службою.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ЗА ЗАКОНОМ ДЛЯ ОХОРОНИ МАТЕРІЙ.

ВАШІНГТОН, 20. листопада. П'яно в суботу палата послів ухвалила законопроект про охорону матерій та немовлят (так званий Матерній Бил).

За законопроектом зазначається 279 послів, проти 139. Проти закону вдалося від довшого часу зав'язати кампанія, в котрій брали участь також панна Аліс М. Робертсон, республіканська конгресменка з Оклахоми, одинока жінчина в американському конгресі. Противники законопроекта виступали проти нього на тій основі, що він нарушає права стейтів на користь федеральних властей.

Закон постановляє, що федеральні власті мають 1. липня 1922 видати властям кожного стейту суми 10,000 доларів на цілі охорони дітей — немовлят та матерій, а після вичитувати кожного року через п'ять літ по 1,240,000 доларів. Кожного року федеральна власті має видавати на сю ціль для кожного стейту 5,000 доларів, а других 5,000 доларів має видавати „сам стейт“.

Власне сю частину закону противники законопроекта признають противною правам стейтів. Закон постановляє далі, що охорону матерій та дітей має зайнятися спеціально Діточе Бюро (Чайлдrens Бюро), яке має стояти під наглядом публічного уряду здоров'я та департаменту виховання.

ПАЛАТА ПОСЛІВ НЕ ХОЧЕ УХВАЛИТИ ГРОШІЯ НА ФЛОТ.

ВАШІНГТОН, 21. листопада. Бюджетний комітет палати послів ухвалив нині видати на наступний рік. Комітет ухвалив признавати урядові не 104-мільйонів доларів як цього домагалися додаток різної департаменту уряду, а лише 86-тамент флоту домагається 27-мільйонів доларів, а не дістає ані цента. Бюро ветеранів домагається додатку в сумі 121 мільйонів, а дістало лише 65 мільйонів.

ГОРЮЧИЙ КОРАБЕЛЬ ПРИХВАВ ДО ПОРТУ.

В нещодавній вечером приїхав до ньюйоркського порту корабель Тамано з Атлантики Фрут Лайн, котрий виїхав з Сан Хуан в Порто Ріко. Коли корабель приїхав до порту, пасажирі корабля довідалися, що через шлу-подорож вони їхали на горючих кораблях. Хоч про огонь на кораблі капітан довідався зараз, як лише корабель виїхав з порту, мимо цього капітан не говорив нічого пасажирям ані навіть не визнавав телеграфічно помічнику других кораблів, будучи певним, що йому властісь обмежити огонь до невеликої частини корабля і завести корабель безпечно до порту призначення. Урядники корабля кажуть, що пожеж був піддожжений ворогами губернатора Порто Ріка, котрий їхав на кораблі до Злучених Держав, а котрий перед самим відходом вже дістав якій п'ять сотків лістрів з ріжними поргрозамми.

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ.

В четвер, дня 24. с. м., не вийшло чергове число „Свободи“ з приводу свята поляки.

ЗНИЖУЮТЬ ЦІНУ ПЕРЕВОЗУ ЧЕРЕЗ ОКЕАН.

Урядники корабельних ліній, що перевозять людей через північну частку Атлантичного Океану, заявляють, що вони задумують обнизити ціну подорожі з Америки до Європи зі 150 доларів за другу класу на 125 доларів та обнизити відповідно ціни за першу і третю класу.

АМЕРИКА ЩЕДРА В ПОЧЕСТЯХ ДЛЯ ФОША, НАВІТЬ ДАЄ ЙОМУ ЧЛЕНСТВО В ЮНІ.

Французький генерал Фош, котрий був командантом усіх азійських військ проти Німеччини, а котрий приїхав до Америки з приводу Вашингтонської конференції для обмеження зброєних, не міняє ні одного дня, шоб не дістати якої почести від Америки. В суботу його зроблено до раз котрих італійський почетним доктором, сім разом почетним доктором прав Колумбійського Університету, а крім цього іменовано членом Американської Академії Штукки і Літератури, а крім цього іменовано почетним членом мулязьської юнії.

ГРЕКИ ВІДКЛИКАЮТЬСЯ ДО ГАРДИНГА В СПРАВІ МАСАКРИ ГРЕКІВ.

В катаральній таї грецької катедрі в Ню Йорку відбулися в нещодавній йогої тисячк ньюйоркських Греків в справі змушання Туркіан над грецьким населенням в Малій Азії. На зборях між іншими безлічними виступала також одна Американка, котра на іспасі оцінила бачила як Турки трактують Греків. Віце постановили виступати до президента Гардинга протестуючий телеграму.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПАРТІЙНА ГАЗЕТА

Дехто вважає „Свободу“ за партійну газету. Це може бути хіба о стільки права, о сидьки організація Українського Народного Союзу єсть яююсь „партією“. На ділі такі поняття між Українцями в Америці вже перестарілися і тепер кожний просвічений чоловік розуміє, що запомогова організація не може становити партії.

Що до „Свободи“ — то вона зовсім безпартійна. Триматється, правда, одного, національного українського напрямку, бож вона українська газета, редагувана Українцями в ділі України. Тому її українського характеру не мож уважати за яююсь „партійність“. Коли би „Свобода“ не мала цього виразного українського характеру, то її нічим не було би позначити „КОЛИСЬ „СВОБОДА“ — УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ГАЗЕТА, ТО ПІ ВИНОВИМ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ КОЖДИЙ, ХТО ПОХОДИТЬ З УКРАЇНСЬКОГО РОДУ.

Нхто не може наркати, що „Свобода“ дорога, бо передплата вноситься:

На рік	\$ 7.00
На пів року	\$ 3.75
На три місяці	\$ 2.00
В Джерзі Сіті і загранично:	
На рік	\$10.00
На пів року	\$ 5.00
На три місяці	\$ 2.75

Гроші посылати чеками або моні-ордерами: "SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

В АНГЛІ НЕ ВІРЯТЬ В БОЛЬШЕВИЦЬКУ НЕБЕЗПЕКУ, НАМАЛЮВАНУ БРІЯНДОМ У ВАШІНГТОНІ.

ЛОНДОН, 23. листопада. — Тому 4 або 3 роки були ще в Англії такі, що вірили в можливість большевицького владу на Європу і світові революції. Тепер вже нема таких легковірних в Англії. Дякують промова французького прем'єра Бріянда у Вашингтоні, в якій він змалював большевицьку небезпеку для Європи, викликала здивування.

В тутешніх політичних кружках заявляють, що найбільшю забезпеченою Франції буде деякім порозуміння а не її мілітаризм.

ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА КРИТИКУЄ ФРАНЦІЮ.

РИМ, столиця Італії, 23. листопада. — Італійська преса критично розмову французького прем'єра Бріянда, в якій він сказав, що Франція мусть держати велику армію для забезпечки своїх границь. Преса пише, що таксамо як Франція могла-б і Італія сказати, що мусть мати велику армію для оборони своїх границь, але Італія не хоче ввійти в признаєні зносини зі сусідами.

БІРЖУТ ЗА СОВСТАМИ.

В понеділок відбулися в Шік-аго збори в справі оборони двох анархістів, заздужених американським судом на смерть. Збори скликала організація „Приретиці совєтської Росії“. Зборями проводив Моріц Лєб, шікаговецький бізнесмен. Він уже був зібрав на цілі оборони 3,000 доларів, коли поліція вдерлася на збори, арештувала пресидіателя і розігнала зібраних.

АРЕШТОВАННЯ ЗА МАІНФЕСТАЦІЮ В СПРАВІ ШКОЛИ В ВАРШАВІ.

З Варшави доносять, що тамошня поліція перевела багато арештованих за демонстрацією в справі школи, яку уладили прихильники школи і педагогічних кругів. Поліція вважала таку демонстрацію на театральній площі за „більшевський інтригу“.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЗАВЛЯЄ, ЩО АЛІАНТИ РОЗСЛІДУВАТЬ СПРАВУ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ

ПАРИЖ, 4. листопада. — Агенція Гаваса доносить з Лондону: Бритійський прем'єр Ллойд Джордж, відповідаючи в палаті громад на інтерпеляцію в справі Східної Галичини, заявив, що аліантська Навансія Рада без сумніву розслідує справу Східної Галичини, як тільки вирішиться іншій справі, як і ще ждуть полагоди.

ЛЯХИ З ПОСПІХОМ РОБЛЯТЬ ЗАХОДИ ДЛЯ УДЕРЖАННЯ СВОЄЇ БЕЗПРАВНОЇ ВЛАДИ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

ЛьВІВ, 5. листопада. — Тутешні часисні доносять, що польський міністер заграничних справ Скірмунт відізнає до Франції в Англії в справі Східної Галичини. Кореспондент львівської польської газети „Хвіля“ доносить: Як довідується кореспондент, ціаню виваду міністри Скірмунта до Паризю і Лондону є справа Східної Галичини. Міністер Скірмунт має відійти від конференції, з політиками Франції в Англії, шобим довідатися, яка форма автономії одержала би згоду держав антанті.

ДАЛЬШІ ЛЯЦЬКІ РЕВІЗІЇ І АРЕШТОВАВАННЯ В ГАЛИЧИНІ.

ЛьВІВ, 6. листопада. — Ляхи даліше продовжують свій терор над українським народом в нашій нещасній Галичині. Останні вісті доносять про такі дальші ревізії і арештування серед Українців по усюму краю: В Тернопільщині в містечку Микунтинці, арештувала польська жандармерія Володимира Макутинкевича і відставила закованого до Тернополя. На другий день переведено ревізію.

В Золочівщині в селі Книжчик перевела польська жандармерія ревізію в домі Осипа Романюка. Шукали агітаційної літератури і „большевицькі“. Не наїшли ні одного ні другого.

З Птагачини доносять про такі нові труси: В селі Голочах дня 29. жовтня переведено ревізію в училистєя Гардешково, Феулюнова і господаря Максимішина.

В селі Заставках дня 30. жовтня переведено ревізію в училистєя Федя Солоуха.

В селі Швейові переведено ревізію в о. Феуляновича, а селянина Івана Костіва, Гриньку Чорного і Івана Матехи. Шукали за агітаторами і агітаційною літературою.

З Дрогобиччини доносять про остні нові арештування: Дня 2. і 3. листопада переведено тут ряд арештованих під замком большевицькому. Арештовано Ольгу Коцивну, доньку Василья Коцив, який нахотівся в тюрмі; Миколю Стронського; Юліяна Панку, Н. Алдера і ще шістьох невідомого назвища. Арештованих відставлено до Львова.

Із Скалатчини доносять про остні нові труси: Польська поліція перевела в ночі з 29. на 30. жовтня ревізію в селіх Іванівці і Рожисках. В Іванівці переведено ревізію о. Володимира Витурського, у управителі школи Василья Лисого і студента при Михайла Круши. Жінку гром. Лисого так перестарішено, що лежить хорр. За цим шукаю, не знати. Розуміється, нічого не знайдено.

В Рожисках переведено ревізію о студента Пюсифа Липки, інж. Евгена Олійника, Івана Маєра, і його сина Маріяна, і господарів Акітона Липки, Дмитра Липки, Олексія Липки, Давида Липки, Франка Мусьяла (латинника), якому забрано 2 фунти цукру, і у Степана Грохотського. Чого шукали, не знати. Нічого не наїшли. Зібрані скрипти студента Липки поліція другого дня віддала.

НІМЕЦЬКА ЗАПЕРЕЧУЄ ЗАВ'ЯЗ БРІЯНДО, ЩО НІМЕЦЬКИНА ГОТОВА ДО НОВОЇ ВІЙНИ.

БЕРЛІН, 22. листопада. — Німецьке правительство видало американській телеграфічній агенції „Есоцієтєд Прес“ урядову заяву, в якій перечить заповненням французького прем'єра Бріянда, котрий дня 21. листопада у Вашингтоні заявив, що Німецьчина не є розоружена і є небезпечною для Франції. Німецьке правительство каже, що се не правда, начеб німецьке військо кравей оборони складалося із самих офіцери, але, напавки, складається з нових молодих хлопців у віці від 19 до 21 літ.

Дал каже, що німецьку охоронну поліцію створено на домагає аліантів і вона не стоїт під приказами міністерства державної оборони, але під управом федеральних правительств Німецьчини. Складність сей поліції і зорування контролюють аліанти.

Городяницьку оборону, про яку говорив Бріян, на домагає аліанти розшувано, а П оруже відіано аліантам.

Тасислю Німецьчина не має фабрик оружя й амуніції, про які говорив Бріян. Має же істі всего три фабрики, які потрібні тільки для заоснащення невеликої німецької армії.

Німецьке правительство пригадує, що нещодавній торговельно англійський король у своїй престолоній промові, що Німецьчина зробила вдоволяючий поступ у виконанню зобов'язань фінансових і про розоруження.

